

Hoofdstuk 1

Toen de grote Deturior, altijd de serene rust zelve, het in de zon parelende zweet van zijn hoofd veegde, wist ik dat hij zou gaan verliezen. Ik ging onbewust rechterop zitten in mijn zetel en inventariseerde het strijdtoneel dat zich beneden me ontvouwde. Het was een groot ruitvormig gebied waar het allemaal plaatsvond, een zandvlakte waarop een tiental verminkte lijken verspreid lagen. Een veertigtal mannen stonden nog overeind, naakt op een lendendoek en een zwaard in de hand na. Aan de rechterkant, in een van de scherpe punten van de ruit, zat Gsarga onaangedaan op zijn leger neer te kijken. Hij was de uitdager van Deturior, de "komende" man die de al twee zonrondes heersende kampioen wel eens zou verslaan. Hij stond onmiskenbaar achter, had al acht van zijn tien sleqs gebruikt en had nog maar vijftien man over, tegenover vijf sleqs en vijftentwintig man voor Deturior, maar toch straalde hij een zelfverzekerdheid uit alsof de overwinning al zeker gesteld was.

Dat was op zich niet imponerend, wist ik. Iedere guga met een beetje acteertalent was daar toe in staat. Nee, imponerend was dat het leek alsof de grote Deturior zelf zich hierdoor bang liet maken.

Het dolgedraaide publiek schreeuwde zich schor toen ze zagen hoe Deturior zijn mannen verzamelde en een nieuwe aanvalsformatie liet vormen. Ik keek geïnteresseerd toe. Het was een onverwachte zet, dat zeker. Blijkbaar was de grote kampioen van plan Gsarga te overdoonderen met een massale aanval dwars door het midden. Het vreemde was dat Gsarga zijn mannen verspreid liet staan in een formatie die rommelig en volstrekt onwillekeurig aandeed. Bijna hooghartig, alsof Gsarga probeerde te zeggen dat hij geen verdedigingslinie hoefde te vormen om Deturior tegen te houden.

Bijna onmerkbaar knikte Deturior met zijn hoofd en zijn horde zette zich in beweging. Het gejoel van het publiek uit de volgepakte tribunes zwol zo mogelijk nog verder aan. Deturior's aanvalskolonne rende in een rechte lijn naar voren. Gsarga deed eindelijk iets, hij bewoog tien van zijn mannen naar een punt uiterst rechts van de grenslijn. Onmiddellijk wijzigden Deturior's mannen hun koers zodat ze recht op hen afrenden. Ik besepte dat het tot een massief mêlé zou komen met vijftentwintig man betrokken. Erg veel, als niet onverantwoordelijk veel in een spelletje Sleg. Ik boog zich nog verder naar voren om niets van het spektakel te missen. Ik moet zeggen dat ook ik me liet meeslepen in de opwindning van het spel. Ongeduldig sloeg ik een in de weg staande slaaf aan de kant. Hij sprong weg, als door een slang gebeten, maar daar besteedde ik geen aandacht aan. Ik keek opnieuw naar de onbewogen Gsarga en begon opeens een vermoeden te krijgen. Hij zou toch niet de grondbom, de tiende sleq, gaan gebruiken? En daarmee tweederde van zijn eigen mannen opofferen? Nee, dat was absurd. Het opofferen van eigen mannen kwam vrijwel niet voor in sleq. En terecht, mankracht was duur; in het spel kwam het maar al te vaak op de laatste twee of drie mannen aan.

Het contact volgde. Maar in plaats van dat een vurig zwaardgevecht tussen beide partijen volgden, waren Deturior's mannen de enige die hun korte stompe zwaarden gebruikten. Gsarga's mannen deden niets en lieten de slagen stoicijs op zich neerkomen. Ik zag dat Deturior verbijsterd naar Gsarga staarde. Het besef was ook bij hem gekomen. Toen ging de grondbom af.

Het resultaat was overweldigend. De vernietigende kracht van de zwaarste sleq in het spel scheurde mannen uiteen. Bloed en ledematen vlogen in het rond. Niet alleen werden alle

mannen van Gsarga geveld, maar ook bijna alle van Deturior. Vanuit het publiek klonken geschokte kreten. Zelfs voor Sleg, waarin meestal minstens vijftig krijgsgevangenen het leven lieten, was zo'n massavernietiging ongekend. Meestal doodde de grondbom een paar man, geen vijftientig.

Deturior probeerde vergeefs nog operationele mannen te mobiliseren. Het lukte bij eentje, die hij terugzond tot vlak voor de vlag, staande in de scherpe punt aan zijn kant van de arena. Ik wist, net als ieder ander in het stadion, dat het spel gespeeld was voor Deturior.

Ik keek opzij en zag dat mijn vader, Ggonradt, schijnbaar onbewogen het strijdtoneel aanschouwde. Het hoorde wellicht bij zijn functie, dacht ik. Als keizer kon je het je niet veroorloven bij dit soort volkse vermaak uit je rol te springen. Ggonradt draaide zijn hoofd naar me om en haalde spottend een wenkbrauw op. Ik wendde mijn blik af.

In de arena trokken de vijf overige mannen van Gsarga inmiddels al op in vijandelijk gebied. Twee werden uitgeschakeld door de valkuil-sleg. De drie overige mannen verspreidden zich en rukten op richting vlag. Zo spreidden ze het risico op een sleg te stuiten, die de bijna verslagen Deturior nu allemaal probeerde te gebruiken. Hij had maar bij één man succes, waarop hij de electrocutie op toepaste. Twee man haalden het tot het eind. Het publiek hield haar adem in. Het zwaardgevecht tussen de laatst overgeblevenen kon nog spannend worden. Maar dat bleek tegen te vallen. Deturior's man was te zeer verwond om nog serieuze tegenstand te bieden. Hij kreeg een aantal venijnige slagen tegen zijn hoofd te verduren en ging neer. Een seconde later hadden Gsarga's mannen de vlag beet. Op hetzelfde moment ging de toren van Deturior neer, zoals het hoorde in Sleg. De verslagen speler werd op deze manier op symbolische manier neergehaald. In werkelijkheid verdween hij in de catacomben onder het stadion.

De toren van Gsarga inmiddels schoof naar het midden van de ruit, waar hij rustig en zelfingenomen het applaus van het publiek in ontvangst nam. Ook mijn vader en ik stonden op en klaptten in onze handen. Ik was niet blij met de uitslag; Gsarga leek me een arrogante klootzak. Maar ja, ik was de zoon van de keizer en ik kon het me niet veroorloven mijn ongenoegen te laten blijken. Ik bleef net lang genoeg staan om de overwinnaar niet te beledigen en toen liet ik mijn armen weer zakken. Ik keek naar mijn vader. Die wenkte een aantal van zijn slaven en stapte toen de catacomben in. Ik liep snel achter hem aan.

Ik bedenk me nu dat het wel handig is als ik mezelf introduceer. Daar had ik natuurlijk ook gewoon mee kunnen beginnen natuurlijk. Het was wel zo logisch geweest. Maar goed, het werd dus een beschrijving van zomaar een spelletje dat in mijn jeugd op zomaar een zwoele zomernamiddag gespeeld werd. Nu ik erover nadenk is het misschien toch zo dat ik het expres zo gedaan heb. Het zet de toon voor het verhaal dat komen gaat en het is een goed voorbeeld van hoe het er toen aan toeging. Maar je moet nu niet gaan denken dat ik alles hier maar een beetje bij elkaar verzin; ik wil zo dicht mogelijk bij de waarheid blijven. Eigenlijk wil ik met dit boek niet meer dan mijn jonge leven beschrijven. Niet meer en niet minder.

Maar goed, laat ik me voorstellen: ik heet Luka. Mijn vader was keizer van Ikorië. Dat is eigenlijk het belangrijkste. Ik kan natuurlijk nog meer vertellen: dat mijn vader voluit keizer Ggonradt Yamosi-Lloso I heette bijvoorbeeld. Of ik kan vertellen over mijn moeder; Klæia Lloso, uit adellijk Thiliaanse familie, of mijn zus Jequi of mijn broer Maxir. Ik kan over zoveel vertellen. Maar dat je mijn naam weet is nu voldoende. De rest komt snel genoeg.

Vanaf dit moment vertel ik een zo chronologisch mogelijk verhaal over mijn leven vanaf dat ik veertien zonrondes oud was.

Waarom veertien? Ik weet het niet, dat is niet zo bewust gekozen. Misschien omdat je dan in andere culturen (de Minotische bijvoorbeeld) dan volwassen wordt. Alles overziende denk ik echter dat vanaf mijn veertiende voor mijzelf een belangrijk jaar is geweest; vanaf dat moment veranderde alles in mijn leven in snel tempo. En maar bleef veranderen, als een blad dat opeens

door de wind wordt meegenomen en niet meer loskomt.

Van de tijd voor mijn veertiende kan ik kort zijn: ik was een verwend konings-, wat zeg ik, keizerskind zonder zorgen dat een hekel had aan school en verplichtingen en het liefst speelde en katekwaad uit haalde. Net als ieder ander kind denk ik. Alhoewel ik misschien laat volwassen werd. Maar daar ga ik dan ook nu over vertellen.

Nou, sorry voor het nodeloos lange intermezzo, het wordt de hoogste tijd om terug naar het verhaal te gaan!

Later die dag reden we, natuurlijk nadat Gsarga op audientie was geweest en zijn onderwerping aan de keizer had getoond, terug naar het paleis. We reden natuurlijk in een auto, onbetaalbaar voor de meeste onderdanen, maar mijn vader had er uiteraard enkele tientallen in de stallen staan. Het was een grote automobiel, van kop tot staart zo'n vijftien meter lang. Binnenin was voldoende ruimte voor enkele comfortabele lage stoelen.

Mijn vader zat natuurlijk op de mooiste stoel op een centrale plaats. Ik zat links van hem op een lagere stoel en kon alleen maar naar hem opkijken. Mijn vader was een stevig gebouwde, zelfs enigszins dikke man met dun donker haar dat hij zoals gewoonlijk in een twintigtal gestijfde staartjes droeg. Hij had weelderige kleding aan; een geheel van over elkaar heenvallende toga's gemaakt van de duurste stoffen. Hij was zeker een opvallende verschijning. Maar wat me altijd het best van hem bijgebleven is, waren zijn donkere, diep liggende ogen, waarmee hij me altijd spottend, zelfs vernederend aankeek.

Nee, mijn vader was geen aardige man.

Pas sinds kort besef ik waarom hij me nooit genegenheid toonde, in die tijd dacht ik dat het aan mij lag of aan mijn tegendraadse gedrag. En bovendien stelde ik me altijd gerust met het feit dat hij mijn moeder ook al niet veel genegenheid toonde. En ja, als ik zag hoe beestachtig keizer Ggonradt zijn vijanden behandelde (en dat waren er niet weinig) dan wist ik mezelf er altijd weer van te overtuigen dat het wel meeviel.

Hoe dan ook, ik was blij toen onze kleine karavaan het paleiselijke domein opreed. Ik keek al lang niet meer verrukt rond naar al dat moois om me heen, zoals elke nieuweling ongetwijfeld zou doen. Maar ik moest bekennen dat het paleis prachtig was: een groot, breed uitwaaiend complex in bijzondere architectuur omringd door nauwkeurig onderhouden tuinen. Keizer Ggonradt had in de bijna 16 zonrondes van onafgebroken heerschappij een indrukwekkend optrekje gerealiseerd.

We stopten voor de grote trappen bij de hoofdingang en een slaaf deed de deuren voor ons open. Vanzelfsprekend stapte mijn vader het eerste uit, gevolgd door Ythor, Kisfriq en Qeren, drie adviseurs van mijn vader en tenslotte een onbekende gouverneur die op visite was, uit Narden geloof ik. Ik was de laatste die uit de auto kwam. Direct nam een slaaf de jas in mijn handen van me over. Ik keurde hem geen blik waardig maar zocht oogcontact met mijn vader. Hij had dat meteen door en keerde zich, nog al pratend met zijn adviseurs, naar me om:

"Je bent laat voor je lessen. Schiet op!", zei hij.

Ik gehoorzaam, groette vaders adviseurs met een discreet armgebaar en maakte dat ik wegwam. Een slaaf snelwandelde achter me aan. Op zachte toon vroeg deze of ik iets nodig had. Ik beval hem een aantal broodjes en thee te halen en die naar mijn kamer te laten brengen. Hij knikte en maakte zich uit de voeten.

Ik liep verder de paleistuinen in, want ik had wel behoefte aan wat frisse lucht. Opnieuw merkte ik uit mijn ooghoeken op dat een slaaf me op discrete afstand volgde. Ik dacht er niet verder over na, voor mij was dit geheel normaal.

Ik besloot een lange wandeling te maken, langs de gehele westvleugel. Het paleis, alhoewel

niet symmetrisch opgebouwd, bestond uit twee vleugels. De westvleugel huisvestte de gehele hofhouding en de persoonlijke vertrekken van de keizer, zijn familie en belangrijke vrienden. De oostelijke vleugel bevatte de meer officiële vertrekken, zoals de ontvangst- en feestzalen en de audiëntieruimten. Het was een groot paleis. Ik had ooit in de kleine bibliotheek beelden gezien van Versailles, een paleis uit de oude aardse tijd. Naar verluid behoorde die toe aan een Thiliaanse keizer, Lodewijk. Een soort voorvader dus. Het gebouw was klein vergeleken met dat van Ggonradt. En het paleis van mijn vader had wel sanitaire voorzieningen, bedacht ik sarcastisch.

Toch was het paleis niet het enige gebouw op deze keizerlijke domeinen: er waren er veel meer, ambassades van overwonnen Ikorische naties bijvoorbeeld en natuurlijk het indrukwekkende paleis van het volk waarin elke maand een aantal staatsvijanden werden geëxecuteerd ten overstaan van de massa's.

Ik bleef, in gedachten, staan bij een vijver. Er zwommen grote vissen in rond en ik stapte dichterbij om ze beter te kunnen zien. Plotseling gleed mijn rechtervoet uit op het natte gras en schoot in het water. Ik herstelde me snel, maar mijn onderbeen was nat en er kleefde wat alg aan mijn druipende schoen.

"Heer, heer, gaat het? Kan ik u van dienst zijn?", hijgde een aanstonds aansnellende slaaf. Het was een al was oudere man, grijs en een beetje krom.

Ik zei niks en keek geïrriteerd naar mijn natte voet. Het was niet fraai vond ik, zo kon ik me niet vertonen ter paleize.

"Gebruik mijn tunica om u te drogen", stelde de slaaf voor en hij trok zijn tuniek over zijn hoofd uit. Hij had er alleen een lendendoek onder aan.

Ik keek de man met enige weerzin aan. Moest ik echt de doek die die slaaf omhad hiervoor gebruiken? Maar de doek zag er in ieder geval schoon uit. Ik zuchtte, pakte de doek van het over en wreef mijn voet af. Enigszins tevreden gesteld zag ik dat mijn rechterbeen er weer toonbaar uitzag. Ik veegde de hand waarmee ik de tuniek van de slaaf had vastgehad af aan mij broek. Zonder nog om te kijken liet ik de doek op de grond vallen en liep door. Nog maar tien minuten en dan begon de avondles. Ik lette niet meer op de slaaf, die achter me de natte en vieze tunica weer aanschoot.

De avondles vond ik bij uitstek een vervelend verschijnsel, maar gelukkig kwam dit maar enkele avonden per week voor. De rest van de avonden hadden we gelegenheden genoeg waarvoor we moesten opdraven.

Zuchtend ging ik zitten achter mijn desk. Ik was maar net op tijd. Jequi en Maxir, mijn zus en broer waren al aanwezig, evenals mijn twee neven, Hermon en Ian. Ik glimlachte naar mijn zus.

"Leuke wedstrijd gezien", vroeg ze.

Ik haalde ongeïnteresseerd mijn schouders op. Dit maakte mijn broer nijdig zag ik over zijn schouders. Ik wist dat hij graag mee had gewild, hij was dol op sleg en bovendien op alle gelegenheden waar hij samen met zijn vader heen mocht. Maxir en Jequi leken helemaal niet op elkaar vond ik. Waar Jequi zachte trekken had en een knap gezicht was Maxir's gezicht hoekige meestal in een boze frons verwrongen. Hij had net als zijn vader donker haar, maar dat van hem was heel dik dat welig krulde op zijn hoofd. Jequi daarentegen had weer sluik donkerblond haar. Maar ja, zo had ik al vaker bedacht, eigenlijk leken we geen van drieën op elkaar.

"Kinderen", zei meester Ellio extra luid om de volle aandacht te winnen, "vanavond wil ik volkerenkunde behandelen." Ik richtte mijn volle aandacht op hem. Meester Ellio was onze mentor en persoonlijk begeleider. En dit betekende in de eerste plaats dat hij ons les gaf. Hij kwam op mij altijd over als een vreugdeloze en zelf een beetje zure man. Maar hij wist wel veel, moest ik hem nageven. Zijn magere lijf, grote hoofd, en wilde grijze haren gaven hem precies het uiterlijk dat bij hem pastte.

"Goed, zoals jullie weten zijn we alle verschillende Ikorische volkeren één voor één aan het behandelen." We knikten allemaal. Alsof we dat zouden vergeten. Gedurende de laatste jaren hadden we vele uren volkenkunde gehad. We hadden al minstens tien verschillende volkeren behandeld. Uiteraard waren begonnen met de Thilianen, het heersende en belangrijkste ras. We hadden geleerd waarom de Thilianen betere mensen waren: om hun intelligentie, doorzettingsvermogen, kracht en trouw. En we hadden geleerd hoe belangrijk de positie van de Thilianen gedurende de gehele mensengeschiedenis was geweest. En we hadden natuurlijk geleerd over andere volkeren, met exotische namen als Derjiuae, Vjome en Heltokan. De meeste volkeren had ik inmiddels wel gezien, bijvoorbeeld als we met vader meegingen op inspectietocht in andere delen van het rijk. Alle rassen hadden hun verschillen, maar in essentie vond ik ze altijd heel veel op elkaar lijken.

"Ian, welk volk hebben we de vorige les behandeld?", vroeg Ellio.

"De Vjome", antwoorde Ian snel, blij dat hij het antwoord wist. Hij was de jongste in de klas, negen pas en hij moest altijd op zijn tenen lopen om mee te komen. Het was een rustige jongen, heel anders dan zijn broer Hermon en zijn vader, Qeren Yakobian, generaal in het leger. Dat waren opvliegende types, wist ik uit ervaring.

"En wat hebben we geleerd van ze?", vroeg Ellio.

"D-dat het domme mensen zijn?", probeerde Ian.

Ellio woog het antwoord af; "Ja, zo ongeveer. Wie kan het beter verwoorden?"

"Ze zijn inderdaad niet zo slim", zei ik slim, "dat blijkt uit het feit dat ze er nooit in zijn geslaagd zich op deugdelijke wijze te organiseren of zelfs maar steden te bouwen."

Ellio knikte goedkeurend, "Nog meer?"

"Ja, ze zijn beroerde soldaten. Mijn vader walste over ze heen vijftien jaar geleden", zei Maxir glunderend.

"In de veldslag van de Kahon Hoogvlakte", voegde Hermon toe.

"Allemaal correct. Jequi, wat is hun dagelijkse levensonderhoud."

Als Jequi aan het woord kwam, ging het er heel anders toe dan anders. De jongens in de klas riepen zo snel mogelijk antwoorden door elkaar heen. Jequi echter nam rustig de tijd om na te denken. Om uiteindelijk met een nauwkeurig antwoord te komen. Ik vond het altijd heel stijlvol van haar.

"Zoals u verteld heb, meester Ellio, leven ze van de producten die het land hen biedt. Ze kennen geen vormen van landbouw of ambachten zoals wij die kennen."

"Uitstekend, Jequi. Uitstekend.", zei Ellio. Ook hij was altijd verguld met haar antwoorden.

"Meester", vroeg Hermon, "hoe kunnen ze leven van het land?" Het was typisch een vraag voor Hermon, snel gesteld en niet te diepgravend.

"Ze trekken rond, Hermon. In groepen. Net als plagen blijven ze ergens tot alles op is en dan gaan ze weer verder..." Er hiermee begon één van die lange vertelsessies van Ellio. Ik was er dol op. Zijn stem klonk prettig en zijn verhalen konden me wegvoeren naar oorden ver weg van het paleis. En ik geloofde het altijd, ook nu, toen Ellio uitlegde dat de Vjome sliepen in grotten, het vuur niet kenden en vreemde berggoden aanbaden. Ik geloofde het allemaal.

Na de volkenkunde-les moesten we nog een tijdje rekenen, stomvervelend en niet interessant, voor we eindelijk weg mochten. Uiteraard met een hoop huiswerk, geschiedenis deze keer.

Toen we klas uitliepen was het inmiddels al weer donker aan het worden buiten, zodat we niet meer konden gaan sporten in het park. Maar we hadden alweer andere plannen. Met zijn vieren (Jequi ging als gewoonlijk niet mee) liepen we op door de brede gangen van het paleis. Wat ik verwacht had gebeurde, Maxir kon het niet nalaten te vragen naar de uitslag van de sleq wedstrijd. Ik vertelde de jongens over hoe de wedstrijd verlopen was en hoe Deturior geheel onverwacht had verloren. Ze waren geschokt, vooral Hermon. Deturior was bijna een held voor

hem geworden.

Maar we zetten het sleq snel van ons af en richtten ons op andere, belangrijker dingen, het vermaak!

Sinds een aantal weken hadden we een nieuw spel bedacht: verstoppertje. Hermon had gehoord dat de slaven die opdracht hadden ons in de gaten moesten houden en moesten volgen om ons waar nodig van dienst te zijn (meestal één per persoon) flink op hun donder kregen als ze hun meester kwijtraakten. Hun baas, een kapo (leidinggevende slaaf) liet hen dan zo een aantal nachten doorwaken. Als het een paar keer mis ging werden ze voor de kolirs geleid, de bovengestelden van de kapos die geen slaven waren. Dan werden ze ernstiger bestraft. Stokslagen of brandmerken waren geen uitzondering. Zo ging het verhaal tenminste. Maar het was genoeg aanleiding voor ons om daar flink misbruik van te maken. Slaafje-pestes dus.

Slinks keken we daar door die brede gangen lopend achterom naar onze slaven, inderdaad vier op een rij die op een metertje of tien zo onopvallend volgden. We keken hen spottend aan, maar kregen geen reactie. Maar we wisten dat ze beseften wat we gingen doen. Ergens voelden we hun wanhoop en we genoten ervan.

Vlak na een bocht in de gang begonnen we te rennen. Zo hard we konden. De slaven die ons volgden konden niet anders dan ook te rennen. Ze probeerden krampachtig zo weinig mogelijk geluid te maken en ons toch bij te houden.

We sloegen weer een hoek om en vlogen daarna direct een deur binnen. De deur leidde naar een leeg bergkamertje. Hijgend en hevig grijnzend stonden we daar aan de deur te luisteren naar de slaven die langs ons heen renden.

"Vooruit, nu weer naar buiten", beval Maxir. We stoven weer het kamertje uit en renden uit de richting waar we vandaan kwamen. Uit mijn ooghoeken zag ik hoe de slaven ons opmerkten en de achtervolging weer inzetten. We renden een aantal trappen af en stoven de tuin in. Maxir stootte in zijn haast een slaaf omver die de tuin aan het bijwerken was. Hij vloekte naar hem omdat hij in de weg liep. Wij renden achter hem aan en sprongen net als hem een paar bosjes in. Niet veel later zagen we hoe onze vier slachtoffers de deur uit stoven. Ze keken druk om zich heen. Eentje van hen hielp de gevallen slaaf overeind en ondervroeg hen. De slaaf durfde natuurlijk geen armgebaar richting onze positie te maken, maar uit de snel gesproken woorden konden we opmaken dat hij wel onze positie verried.

"Blijven liggen", siste Hermon. Hij wees naar een tuinpad aan de zijkant van de bosjes waar we lagen. Daar inspecteerde op dat moment een kapo de tuinen.

"Dat wordt nog leuk", gichelde Ian.

Ingespannen volgden we de kapo, die de vier verloren slaven natuurlijk al had opgemerkt en in straffe pas op hen aanliep. We konden niet horen wat hij tegen ze zei, maar het was duidelijk dat het stevig was. De kapo maakte enkele afgemeten armbewegingen en stuurde de slaven weer naar binnen. De vier probeerden nog te protesteren, maar het had geen zin.

Het leed geen twijfel dat die vannacht weinig slaap kregen.

Niet lang daarna werden we door de kolir Harmon gemaand om ons naar het avondmaal te spoeden. Kolirs als Harmon en meester Ellio waren de enige functionarissen in het paleis die ons rechtstreeks mochten aanspreken.

Hermon en Ian wensten ons een goede nacht, precies zoals de protocollen voorschreven en vervoegden zich bij hun ouders. Maxir en ik gingen naar de eetzaal. Dit was een grote, rijk aangeklede ruimte waar we als keizerlijk gezin al onze maaltijden gebruikten. Toen Maxir en ik aankwamen zaten Jequi en onze moeder, Klaeia al gereed. Ik zag dat Jequi haar boskater Djinni weer in haar handen had en streelde, zeer tegen de wil van mijn moeder en de gehele hofhouding in (het beest haarde vreselijk). Ik knipoogde naar haar en ging snel zitten. Moeder was was blijkbaar geïrriteerd dat we te laat waren en begroette Maxir en mij niet. Ze reciteerde het

gebruikelijke gebed (een dankgebed dat Mati ooit moest hebben gebruikt) en vervolgens werkten we in de gebruikelijke rustige en statige sfeer we daar de lichte maaltijd weg. De slaven cirkelden voortdurend om ons heen om glazen bij te vullen en lege borden weg te halen.

Toen we onze maaltijd op hadden was het tijd voor ons al even gebruikelijke familie-deca, waarin we samen de laatste deca's van de dag doorbrachten. Ik speelde een spelletje Go met Jequi en dolde met haar boskat. Maxir studeerde zowaar en bestudeerde zijn geschiedenisboeken. Mijn moeder was zoals zo vaak voor de grote schouw een haakwerkje aan het maken.

Op de gebruikelijke tijd werden we alledrie door moeder naar onze kamers gestuurd. We gingen gedwee. In mijn kamer gebad ik mijn kamerslaaf me op tijd te wekken en me tot die tijd niet meer te storen en toen ging ik slapen.

Een heel normale avond voor een keizerszoon van het Ikorische Rijk kwam hiermee ten einde.

Hoofdstuk 2

Ik werd die ochtend met een schok wakker. Ik richtte zich schichtig op en keek schichtig om me heen. Vier Deca, zag ik tot mijn schrik op de klok. Over nog een deca begon mijn klasje. En ik had het proefwerk geschiedenis niet geleerd!

"Bij Mati, waar liggen mijn boeken?" Ik sprong uit bed, met niet meer dan mijn nachthemd aan en rende naar mijn bureau. Nergens.

"Paka, Paakaa!", riep ik terwijl ik een stapel papieren aanvallen. De deur vloog achter me open en Paka snelde naar binnen, in een vergeefse poging zowel op tijd te zijn en gepast te blijven. Paka was mijn kamerslaaf. Het was een jonge, tengere jongen met een donkere huid en nog donkerder ogen.

"Ik zoek mijn geschiedenisboeken, Paka", riep ik, diep begraven in zijn chaotische stapels papieren, "Help zoeken."

Uit mijn toon begreep Paka blijkbaar dat hij niet moest tegensputteren en hij begon danook de werktafel te doorzoeken. Hij had geen idee hoe geschiedenisboeken eruit zagen.

"Oh, Ellio vermoordt me als ik weer niet geleerd heb", riep ik boos uit, "Paka, zoek je wel?"

"Ja, meester."

Ik gooide een stapel op de grond en trok een lade uit mijn bureau. Ik begon weer verhit te zoeken. Geen geschiedenisboeken. Wel volkerenkunde, krijgskunde en taal natuurlijk, maar geen geschiedenis.

"Verdomme, dit is hopeloos. Paka, zoek mijn kleren en breng ze naar Jequi's kamer." Ik stampte de kamer uit. Paka bleef vertwijfeld achter. Achter hem op de werktafel lag de stapel geschiedenisboeken.

Jequi werd brutoot uit haar slaap gewekt toen ik de kamer binnenrende. Ze keek verward op en zag dat haar broer meteen naar haar tafel rende. Haar boeken lagen daar keurig op een rij en ik kon meteen de geschiedenisboeken grijpen.

"Zus, mag ik..."

Jequi grijnsde: "Je werk weer niet gedaan, Luki?" Ze kroop omhoog en bekeek me spottend. Ik wist dat ze met me dolde, daar kende ik haar goed genoeg voor.

"Zit je me uit te lachen?", vroeg ik langzaam met zijn handen in zijn zij.

"Wat geeft je dat idee?", zei Jequi met haar breedste lach.

Ik speelde verontwaardiging: "Je oudere broer uitlachen? Wacht, ik zal je eens laten lachen!" En met die woorden rende ik op haar toe en sprong op het bed. Jequi gilte hoog en probeerde weg te komen. Ik was echter te snel en ging op haar zitten. Zij lag op haar buik en kon geen kant uit. En toen begon ik haar voetzolen te kietelen. Jequi spartelde en gilte maar kwam niet vrij.

Toen kwam Paka binnen. Hij verstijfde bij de aanblik. In Thila was het niet normaal zo vrijelijk met elkaar om te gaan, ook niet als broer en zus. Hij probeerde zich geruisloos weer uit de voeten te maken.

"Hier blijven, Paka", hijgde ik en stak een hand op. Dat was niet zo slim want het gaf Jequi de gelegenheid weg te komen. Ze draaide zich onder hem weg en gleed zo vlug als water van het bed.

"Geef hier die kleren!", blafte ik intussen richting Paka, "Heb je ook de schoenen, Paka? Je hebt toch wel de sch..." Ik kon zijn zin niet afmaken omdat een kussen zwaar op mijn achterhoofd belandde. Ik voelde hij Jequi op me sprong en probeerde me te verstikken in het kussen. Ik probeerde haar armen vast te pakken om haar in een houdgreep te nemen. We tolden woest over de volle breedte van het bed.

"Juf Jequi!", klonk het berispelend. Jequi en ik verstijfden en keken op. In de deuropening

stond meester Ellio. "Jongheer Luka, maak dat je wegkomt!", zei hij op scherpe toon. Hij keek me afkeurend aan. Ik gehoorzaamde meteen, gewend aan het vanzelfsprekende gezag dat hij uitstraalde en gleeed van het bed. Ik pakte snel de studieboeken en liep snel richting de deur. Ik wist nog slinks naar Jequi te knipogen.

"Wegwezen. Laat ik dit niet meer zien!" Ellio gaf me een onzachte duw toen ik de deur uitliep. Ik liet me niet verstoren en rende door. Paka snelwandelde achter me aan, met al zijn kleren in de handen en probeerde me bij te houden in een vreemd soort snelwandelpas. Voor een buitenstaander moet het er grappig hebben uitgezien.

Toen ik een deca later achter zijn desk zat kreeg ik het er flink van langs van Ellio. Maar dat was wel verwacht. Zo kon je je niet gedragen als prins en zeker niet in het bijzijn van een slaaf, etcetera, etcetera. Ik had het allemaal al zo vaak gehoord en had mijn buik allang vol van deze moraliserende regeltjes. Maar ik verdroeg zoals gewoonlijk de woordenregen van mijn mentor, zij het moeizaam. Ik bleef zwijgen met mijn hoofd naar beneden. Vanuit mijn ooghoeken kon ik Jequi zien zitten. Ze zat berouwvol voorovergebogen aan haar tafeltje en ezei evenmin een woord.

"Vooruit, Luka. Als straf mag je de mondelijke overhoring doen. Kom naar voren", gebod Ellio.

Ik stapte naar voren en keek uit over de hoofden van zijn medeleerlingen. Maxir keek me spottend aan. Hermon en Ian achter hem zaten onderling te fluisteren. Het leek alsof het over mij ging.

Ellio wreef in zijn handen, "Zo, heb je alles geleerd?"

"Zoveel als in kan in één deca", glimlachte ik opgeruimd met mijn beste glimlach, "alles dus!"

Ellio spande zijn kaken, een teken van innerlijke woede, wist ik inmiddels. Maar hij ging er niet op in en stelde zijn vraag: "We hebben alles over de Expansie geleerd. Wat is dat?"

Simpel, wist ik, "De tijd dat de mens van aarde vertrok."

"Beschrijf de politieke situatie op aarde in die tijd."

"De Thilianen waren het beste en het machtigste. Zij hebben de ruimtevaart mogelijk gemaakt. Andere volkeren saboteerden dit. Er ontstond een oorlog."

"Wat gebeurde er?", vroeg Ellio.

"Alle kolonie-planetten werden vernietigd?", zei ik voorzichtig.

"Fout", riep Ellio bijna blij. Hij wendde zich vragend tot Maxir.

"Maar één bewoonde planeet werd vernietigd. Aarde en Samoat bleven over", zei Maxir trots.

"Klopt" zei Ellio, "Luka, wat gebeurde er op aarde."

"Alle contact met aarde is verbroken, meester."

"Hoe is de toestand daar?"

"Het boek zegt dat de Thilianen daar nog altijd de baas zijn", zei Luka.

"Ze zijn daar de baas", riep Maxir nadrukkelijk, "en eens komen ze hier om de orde te herstellen."

Ellio keek Maxir glimlachend aan; "Het is niet jouw overhoring, Maxir, laat Luka de antwoorden geven. "Wat gebeurde er op Samoat?", vroeg Ellio weer aan mij.

"De terraforming op Samoat mislukte", wist ik.

"Niet waar, niet waar", riep Maxir.

Ellio draaide zich vergenoegd om, "zeg het maar Maxir!"

"De terraforming werd gesaboteerd, meester Ellio. En de Thilianen werden gedecimeerd en uit hun gerechtigde positie als heersend volk gestoten", reciteerde Maxir de exacte regels uit het boek. Ik keek hem geïrriteerd aan. Ik had het stuk ook gelezen. Maar het verhaal leek me niet zo

zeker, ik voelde dat het verhaal ergens wrong. Zo werd nergens uitgelegd wat de reden van die andere volkeren zou zijn geweest voor zo'n daad, ze werden immers hierdoor zelf ook in de Barre Tijd geworpen. De toon van het boek liet zelf ook ruimte voor twijfel, vond hij en ik dacht dat meester Ellio dit ook wel zou vinden.

"Goed zo, Maxir, dat is juist!", zei deze echter tot mijn verbazing.

Ellio wendde zijn blik naar mij: "Wat jou betreft Luka, een deca is niet genoeg voor een overhoring geschiedenis. Je krijgt een onvoldoende. Laat dat een les zijn." Ik voelde Ellio's ogen in de mijne branden. Ik besloot het er verder bij te laten en ging snel zitten.

Maxir stootte me aan, "Sukkel!", fluisterde hij. Hermon en Ian giechelden.

"Stuut", siste ik terug.

De les ging door. Ellio behandelde eerste de Barre Tijd uitgebreid, de tijd nadat het terraform-project was gecrasht en onze planeet gebukt ging onder ernstige luchttekorten en natuurrampen.

Hierna volgde de volkenkunde-les. Het bleek dat Ellio vond dat hij voldoende had verteld over de Vjome, want hij ging door op een ander ras: de Quinjir, een naburig volk dat mijn vader de keizer altijd een roversbende had genoemd. Het bleek, zo vertelde Ellio, dat ze afstamden van de Negro's, een inferieur en onwaardig mensenras op aarde. Ellio somde de kenmerken op van de Quinjir en het viel me op dat ze voor het grootste deel negatief waren: leugenachtig, ontrouw, agressief, verderfelijk. Ook werd ingegaan op hun religie. Die was kortgezegd al even vreselijk. Ze hingen niet Mati aan, de heiland en de oervader van Samoat of zelfs maar een berggod, maar boze Aardse demonen. De namen van Lucifer en Hades werden genoemd, en Ellio deed zijn best ze donker te laten klinken.

"Het wordt dat vader die honden flink mores leert", siste Maxir met een boos gezicht. Maxir was eigenlijk heel vaak boos, vond ik. Die vertrokken grimas kende ik veel te goed. Veel beter dan zijn lach.

"Wellicht, maar dat is politiek", zei Ellio. Eigenlijk bedoelde hij dat hij zich niet met die vragen in wilde laten. Hij wilde ook maar niet de geringste kans lopen tegen de haren van mijn vader in te strijken.

"Mijn vader heeft er duizenden afgeslacht in de Prim-oorlog", zei Hermon trots. Zijn vader (Qeren Yacobian-Lloso) was generaal geweest van Ggonradt's tweede leger in die tijd.

"En dat waren er duizenden te weinig", gromde Maxir verbeten. Hermon keek hem beledigd aan, "Jouw vader heeft er anders nooit zoveel vermoord."

Maxir schoot als een adder op. Bij kritiek op zijn vader was je bij hem aan het verkeerde adres. "Mijn vader beval jouw vader die schoften om te leggen, Hermon. Mijn vader, ja!!"

De vurige blik in Maxir's ogen was genoeg om Hermon het zwijgen op te brengen.

Na de les liep ik op met de jongens. We zouden gaan socraën, een balspel dat ik erg leuk vond.

Maxir en ik liepen voorop met onze twee neven daarachter. Precies zoals het op het hof hoorde.

"Slaaf", brulde Maxir toen hij een bediende langs zag komen met armen vol linnen, "breng ons een leren bal. Nu!" De slaaf knikte snel en keek verward om zich heen. Toen schoot hij met linnen en al een gangetje in.

Maxir sloeg zijn arm om mijn schouder. Ik verstijfde iets. Dit was niet normaal, veel te broederlijk, veel te aardig. Ik wist inmiddels dat dat blijkbaar niet voor ons beide mogelijk was. Maxir en ik hadden nooit echt goed met elkaar gekund, ook al had het soms bijna zo geleken. Maar altijd was er op de achtergrond die strijd geweest tussen ons. Maxir probeerde me altijd weer duidelijk te maken dat hij de oudste, sterkste en belangrijkste was. Ik aan de andere kant

weigerde me daar klakkeloos bij neer te leggen en probeerde hem altijd aan op zijn zwakke punten aan te vallen (zijn stijve opvattingen bijvoorbeeld). Een goede basis voor conflicten dus.

"Ik wil dat je niet meer zo met Jequi omgaat, Luka", zei hij tegen me als een vader tegen zijn zoon.

Ik keek hem geërgerd aan, "Bepaal jij dat!"

Maxir's gezicht verstrakte en hij trok zijn arm aan. Hij had in die tijd al flinke spieren. Niet vreemd, hij oefende vele uren per dag. Om zich voor te bereiden op zijn toekomstige taak, zei hij dan. Maxir geloofde heilig dat hij de volgende keizer zou worden. "Ik ben je oude broer, Luka. Je doet wat ik zeg. En ik zeg dat je niet meer zomaar op Jequi's kamer komt en met haar loopt te stoeien! Begrepen?" Zijn arm sloot nog nauwer. Ik probeerde me los te wurmen. "Ze is mijn zus, Maxir ...", zei ik.

"En de mijne...", siste Maxir, "Nou?"

Ik begon ademgebrek te krijgen, maar ik wou niet toegeven. Ik gaf een flinke ruk. Maxir had het voorzien en draaide mee. We vielen en Maxir kwam boven op me neer. De lucht werd uit mijn longen geperst. Maxir hestelde zich snel, greep mijn armen vast en zette een knie in mijn nieren. "Nou?", hijgde hij.

"Goed", wist ik uit te brengen, "je wint." Ik zag vlekken voor mijn ogen. In die tijd speelde Maxir zijn zaken al hard.

Maxir liet me los en we stonden allebei op. Maxir gaf me een hand en grijnsde. Zijn manier om het geschil opgelost te verklaren. Ik glimlachte flauw. Dat betekende zoveel dan dat ik mijn verlies nam. Maxir knikte tevreden.

Misschien vind je me hiermee een watje, maar je moet begrijpen dat ik niet onvoorwaardelijk tegen Maxir was. Ik accepteerde hem wel degelijk als mijn oudere broer en als troonpretendent. Had ik altijd gedaan. Maar ik wilde ook mijn eigen weg gaan. En Maxir gebruikte steeds steviger middelen om me daarvan te weerhouden. Ik vroeg me daar, die middag in de paleistuinen, af waar het moest eindigen.

"Socra!", riep Maxir vergenoegd uit en hij rende het veld op. Mijn neven en ik renden achter hem aan.

Het werd een leuke middag. Socra was een oud aards spel, waarvoor alleen een bal en twee grote zandstenen op een vlak grasveldje voor nodig waren. De regels waren simpel: je mocht de bal alleen met voeten en hoofd beroeren en als je de steen van de tegenstander raakte had je een punt. Als gewoonlijk speelde ik samen met Ian, terwijl Maxir altijd met Hermon speelde. Hiermee was mijn team een stuk jonger en in potentie zwakker, maar ik zag het altijd als een uitdaging toch van mijn broer en neef te winnen. Vooral van mijn broer trouwens. En ik had mijn dag.

Mijn strategie was simpel; ik probeerde samen te spelen met Ian. Ian mocht dan wel jong en niet al te sterk zijn, hij kon wel een bal raken. En ik wist hem op de juiste manier te motiveren. Ian had een steuntje in de rug nodig, dus ik moedigde hem de hele wedstrijd aan en loofde hem als hij iets goeds deed. Mijn speelstrategie was al even simpel. Ik probeerde Hermon en Maxir uit de tent te lokken met wat gelikte acties. Als ze hun verdedigingsformaties dan verlaten hadden en me de bal wilden te ontfutselen probeerde ik de bal naar Ian te schieten. Hij kon dan ongehinderd de steen raken.

Maxir en Hermon intussen probeerden alleen zelf te doen. Wat ze wel vaak lukte, maar niet vaak genoeg. Twee van de drie wedstrijden die we speelden wonnen Ian en ik op het nippertje.

Maxir kon het niet geloven en nam zijn verlies tandenknarsend. Hij probeerde alles om ons te bewegen nog een vierde wedstrijd te spelen, maar Ian en ik zeiden dat het al laat was. Het was ook al laat op de middag. Toen een slaaf aan kwam lopen om ons mededeelzaam te maken van het feit dat we ons moesten omkleden voor een gala-diner werd Maxir woedend. Hij legde zijn

handen op zijn heupen en keek de slaaf met ogen vol vuur aan:

"Wat denk je wel niet om ons in het spel te storen", riep hij woedend uit, "zie je niet dat we nog bezig zijn?"

Ik zuchtte, ik kende deze uitvallen van Maxir maar al te goed. De slaaf perste zijn lippen op elkaar en meldde opnieuw dat meester Ellio erop stond dat we naar onze kamers gingen.

Moedig, vond ik.

Zierend liep Maxir op de slaaf toe en sloeg hem in het gezicht. De slaaf viel verbijsterd achterover. Maxir bedacht zich niet en schopte met zijn stevige sportschoenen onverbiddelijk tussen de ribben van de slaaf. De slaakte een gepijnigde uitroep. Maxir schopte nog een keer. En nog eens.

Zo was het wel weer genoeg geweest, besloot ik. Als prins was het absoluut niet gepast om je zo te laten gaan onder de ogen van anderen. Ik pakte Maxir bij zijn schouder.

"Kom, we gaan terug. Morgen kun je me weer verslaan", zei ik tegen hem. Maxir keek we woedend aan. Toen doofde het vuur in zijn ogen en verdween de spanning in zijn schouders.

"Morgen ga je eraan ventje."

En met die woorden beende hij weg. De slaaf keurde hij geen blik waardig.

Teruggekomen in het paleis hoorden we van een gespannen Ellio (want we waren veel te laat) dat er vanavond een gala-diner was. Verschillende vazallen uit alle delen van Ikorië zouden de eer bewijzen aan de keizer. En wij hoorden aan zijn zij te zitten. Ik had maar korte tijd om me om te kleden. Ik foeterde Paka uit dat hij alles nog niet klaar had gelegd en kwam maar net op tijd in de Rode Zaal. Mijn moeder en Jequi zaten natuurlijk al klaar op stoelen en Maxir was er ook al. Gelukkig was mijn vader er nog niet, maar die kwam al spoedig binnenstappen.

Hij had even van zijn beste uniformen aan, en dat zei veel. Een prachtige toga van roodgeverfde woestinoswol, gelardeerd met weelderig vormgegeven titanium ringen en halssnoeren. Met de zwarte tapet op zijn hoofd zag hij er bijzonder indrukwekkend uit. Tot zijn gevolg behoorden Kisfriq, de afzichtelijke "spiritueel adviseur" en Ythor, een reus van een man die inlichtingen-adviseur was.

Ggonradt liep op Klæia toe en gaf haar een kus op haar hoofd. Ze bewoog in het geheel niet. Toen keek hij met zijn peilende blik de kamer rond.

"Het plan voor vanavond", blafte hij luid, "Ik heb het woord en jullie houden je kleppen. Begrepen? Goed dan: gogga!" Gogga was een oude Thiliaanse kreet, het betekende zoiets als "we gaan ervoor". Ggonradt gebruikte het heel vaak.

Het galadiner was als gewoonlijk heel saai. Wij zaten als gewoonlijk op het bordes van de weelderig ingerichte grote zaal, met Ggonradt in het midden en onder ons zat als gewoonlijk het voetvolk, dat dronk als wij dronken, at als wij aten en lachte als wij aten. Tijdens het diner zorgde elke vertegenwoordiger van een volk ervoor het woord tot de keizer te richten. De boodschap was altijd hetzelfde: eeuwige en absolute trouw en volgend jaar wordt de geldelijke afdracht nog hoger. Ik had moeite mijn gaapneigingen te onderdrukken. Ik keek naast me en zag dat Maxir ingespannen de gebeurtenissen volgde. Hij luisterde aandachtig naar de verhalen van de vertegenwoordigers en nog aandachtiger naar het vaak zeer korte antwoord van mijn vader.

Ik besloot het dinerend publiek in de zaal aan een beter onderzoek te onderwerpen. De Quinjir-afvaardiging viel meteen op door hun uitbundige kleding en de donkere kleur van hun huid. De Hibernian was een ruw volk in even ruwe kleding. De Derjuae waren klein en sober gekleed, dit in tegenstelling tot de Minotiers, lange plechtige mannen met prachtige kleding. De Hardoniërs tenslotte kleedden zich tradioneel in veelkleurige kunstige stoffen, dun gegoten lood zoals werd beweerd. Toch kreeg die bonte verzameling van aanwezigen niet mijn interesse. Mijn aandacht ging uit naar de Seslje afvaardiging, geheel in de hoek. Zij waren geheel gekleed

in vormloze zwarte tunieken en leken net als mij het hele diner met een zekere afstand te bekijken. Zonder de pretentie iets uit te stralen, devotie noch trots. En met een houding alsof ze niet echt tot de genodigden behoorden. Ik vond het opmerkelijk.

Toen ook de Seslje mijn aandacht begonnen te verliezen begon ik mijn aandacht aan andere zaken te wijden: zoals mijn voedsel, de weelderige muurschildering en de vele planten. Tenslotte bleef mijn oog hangen op de slaven. Ze liepen allemaal rond in hagelwitte tunica's en probeerden zo nadrukkelijk mogelijk niet aanwezig te zijn. Hun gedrag begon me te boeien. Ik begon te letten op hoe ze overal sierlijk tussendoor glipten. Hoe ze er in slaagden geen enkel dienblad te laten vallen. En ook vielen me opeens een aantal halfverborgen doorgangen op, die door de slaven intensief werden gebruikt. Die waren me nog nooit opgevallen. Blijkbaar waren het een soort service-corridors.

Als ik nu op die plotselinge fascinatie van mij voor die slaven terugkijk moet ik bekennen dat ik hen niet beschouwde uit medelijden of compassie. Nee, ik keek naar ze zoals een verveelde rijkeluiszoon achterover in het gras kijkt naar vogels die in de boom boven hem een nest bouwen.

"...proosten", hoorde ik zeggen. Ik kwam weer bij uit mijn overpeinzingen en pakte als mechanisch meteen het glas. Ik dronk en keek toen naast me. Mijn moeder keek me schuin aan. Haar gezicht verried geen enkele emotie. Ik wendde mijn blik meer af en richtte me op het voedsel, het hoofdgerecht nu. Een exquisite gerecht van verschillende wildbraden in volle sausen. Ik lepelde het tamelijk ongeïnteresseerd naar binnen.

Toen na lange uren van dineren en het aanhoren van de gebruikelijke praatjes ook mijn vader de gebruikelijke donderspeech had gegeven, was het galadiner eindelijk afgelopen. Vader zou met de genodigden een naborrel drinken en nog enkele mensen op audientie laten komen. Voor ons zat de avond erop.

Ik slenterde de inmiddels grotendeels lege zaal door toen mijn oog weer viel op zo'n smalle opening. En ik kreeg een opwelling. Schichtig keek ik om me heen. Maxir was meegegaan met vader en Jequi met Klæia. Niemand lette op me. Zonder nog verder na te denken schoot ik het gangetje in. Het was er donker en bedompt. Het donker drukte bijna voelbaar op me. Ik twijfelde nog of ik me snel zou omdraaien, maar ik besloot snel door te lopen. De gang was onverwacht lang en boog langzaam af naar links. Met de afgelegde afstand groeide mijn nieuwsgierigheid. Toen maakte de gang enkele scherpe bochten en opeens stond ik aan de ingang in een grote volle ruimte. Het was er warm, roemoerig en druk. Slaven renden druk door elkaar heen, kapo's riepen drukke bevelen boven het lawaai uit, andere mensen waren niet aanwezig. Opeens besepte ik dat ik in de keuken was. Grote fornuizen stonden verspreid in de ruimte. Monsterlijk aandoende pijpen hingen daar boven en reikten tot het hoge plafond, blijkbaar dienend als afvoer.

Het moet misschien merkwaardig klinken, maar in de veertien levensjaren dat ik in het paleis woonde had ik nog nooit deze ruimte gezien. Ik was me simpelweg nooit bewust geweest van haar aanwezigheid. Ik had me nooit afgevraagd waar het wildbraad vandaan kwam, ik at het gewoon. Ik had me nooit afgevraagd waar de slaven normaal verbleven, ze waren er gewoon. Op dat moment, in die ingang van die paleiskeukens besepte ik dat ik heel veel in het leven nog niet wist.

Mijn blik gleed over de drukte. Slaven maakten schoon, veegden de vloer, ruimden op. Maar ook: slaven praatten en lachten met elkaar of waren boos op elkaar. Op een bankje aan de kant zag ik een jong slavenmeisje huilen. En even verderop zaten een jongen en meisje dicht tegen elkaar geschoven op de grond. Ze fluisterden elkaar geheime woorden in de oren.

Ik was verbijsterd.

Het wordt misschien steeds merkwaardiger voor je, maar ik had nooit gedacht dat slaven dat

soort dingen deden. Als ik ze zag waren ze vlak, steriel, uitdrukingsloos, emotieloos. Ze waren niet boos, lachten niet, hielden niet. Dat soort menselijke emoties was toch behouden tot ons. Geloof me, het was een hele schok voor me.

Ik stapte voorzichtig de ruimte in bleef rondkijken en me verbazen. Opeens merkte ik dat de stemming was omgeslagen. Het lawaai stierf weg en opeens keek iedereen naar mij. Ik voelde diepe schaamte. Wat deed ik hier eigenlijk.

Een oude kapo liep op me toe. Ik kende hem wel; het was Jondo. Hij leidde slaven in de stallen.

"Heer, heer. Wat doet u hier? U hoort hier niet te zijn!", zei hij ademloos.

Ik keek in zijn bange ogen en wist niet wat ik moest zeggen. "Sorry", wist ik uiteindelijk uit te brengen.

Dat antwoord verraste Jondo, zag ik. Hij haastte zich om te zeggen: "Verontschuldigt u niet aan mij heer, maar dit is geen plaats voor u."

Ik knikte alleen maar instemmend.

"Sta me toe u de weg te wijzen", sprak hij weer vlug en hij wees naar een andere gang. Ik aarzelde en keek de keuken weer door. Ik zag alleen maar ongelovige, bijna bange gezichten. Nee, ik hoorde hier niet.

"Toon me de weg, Jondo", zei ik. En we liepen de gang in.

Ik was opgelucht om weg te zijn. Maar tegelijkertijd voelde ik iets anders. Was het het gevoel van een nieuw inzicht? Ik wist het nog niet...

(Wordt vervolgd...)